

Projektbeskrivning - "Säkrare Sex"

2010 - 2012

Bakgrund

Klamydia och andra könssjukdomar är ett stort problem bland ungdomar. Det har sin grund i att ungdomar inte skyddar sig vid samlag, genom att använda kondom, vilket är ett stort risktagande. Att risktagandet är stort kan bero på att de unga också har druckit alkohol och är berusade, i samband med den sexuella kontakten.

Den s.k. Stockholmsenkäten som genomförs i grundskolans år 9 och gymnasieskolans år 2 har under många år visat en oroande hög alkoholkonsumtion bland ungdomar. Specifikt inom Östermalms stadsdelsnämndsområde, som toppar statistiken i staden. Särskilt flickorna i stadsdelen har en enligt enkäten en kraftig alkoholkonsumtion. Uppgifter från den senaste enkäten (2007) visar att 45 % av flickorna år 9 dricker vin en gång per månad och i år två på gymnasiet har andelen stigit till 71 %. Vidare uppger 52 % av flickorna och 39 % av pojkarna i år 9 att de druckit alkohol så att de känt sig berusade den senaste månaden.

Sexualundervisning ges i skolorna, men inte i den omfattning som är nödvändig för att vidga ungdomars kunskaper och attityder kring sex- och samlevnad, så att en förändring i deras attityd och beteende sker. Förvaltningen har uppfattningen att sexualundervisningen sällan innefattar information och diskussioner med de unga kring riskerna med alkohol och sex.

Östermalms stadsdelsförvaltning anser att skolan inte ensam kan bära ansvaret för att ungdomars sex- och alkoholvanor förändras så att risktagandet minskar. För att åstadkomma förändring krävs att fler än skolan driver förändringsarbetet. Förvaltningen ser en möjlighet, genom projektet, att få samarbeta med skolorna och tillsammans med dem hjälpa till, att påverka ungdomars attityd och beteende kring sex- och samlevnad och alkoholkonsumtion genom att erbjuda elever i stadsdelens samtliga högstadies- och gymnasieskolor, både friskolor och kommunala, föreläsningar och "work-shops". Stadsdelens rektorer och elevvårdsteam ser positivt på ökade kunskaper och ett utökat samarbete och stöd i dessa frågor.

FUSSION- projektet

Genom projektet FUSSION pågår redan ett samarbete med skolorna i stadsdelen. Projektet har fokus på riskerna med alkoholkonsumtion när man är ung. Projektledaren

föreläser för eleverna på högstadieskolorna. I FUSSION ingår även att projektledaren föreläser för föräldrar utifrån en manual som kallas ÖPP, beskrivs nedan. Tanken är nu att projektledaren för FUSSION även blir projektledare för projektet "Säkrare sex" då mycket av samarbetet med elever och lärare redan är uppbyggt. Kanske kan projekten FUSSION och Säkrare Sex tillsammans med lägga grunden till nya attityder och beteenden hos ungdomarna i stadsdelens skolor.

Örebro preventionsprogram (ÖPP)

Örebro preventionsprogram är en föräldramötesmetod som vänder sig till föräldrar med barn i grundskolans senare skolår. Programmet syftar till att påverka föräldrars förhållningssätt till ungdomars drickande och sprida information om hur man som föräldrar kan agera för att hindra tidig alkoholdebut och berusningsdrickande bland ungdomar. ÖPP är utvecklat av forskare vid Örebro universitet. En projektanställning på halvtid har av förvaltningen inrättats för att få igång ÖPP på högstadieskolorna på Östermalm. Uppdraget innehas av den nedan tilltänkta projektledaren. Utifrån de erfarenheter som projektledaren har av det hittills utförda arbetet har det framkommit att projektet bör kompletteras med det som beskrivs nedan. Genom att samordna projekten kan föräldrar, elever/ungdomar och skolpersonal få en gemensam bild av de risker som alkoholkonsumtion hos ungdomarna medför och möjligheter att se alternativ. ÖPP fortsätter som hittills och ingår i det tänkta projektet.

Målgruppen

Samtliga ungdomar/elever i högstadieskolorna under projektdel ett och samtliga ungdomar/elever i gymnasieskolorna under projektdel två. Detta omfattar både de kommunalt och de enskilt drivna högstadie- och gymnasieskolorna. Under projektdel tre ska samtliga lärare på dessa skolor erbjudas fortbildning kring sex- och samlevnad och alkoholkonsumtion.

Genomförandeplan / Projektledarens uppgift

Projektdel 1

Under del 1 ska högstadieelevernas kunskaper kring säkrare sex och riskerna med alkohol i samband med sex ska vidgas genom föreläsningar och work-shops. Undervisning kring

sex- och samlevnad skall bygga på en positiv syn på sex och sexualitet med ett syfte att ungdomarna lär känna sin egen kropps behov.

Projekt del 2

Under del 2 ska gymnasieelevernas kunskaper kring säkrare sex och risker med alkoholkonsumtionen i samband med sex vidgas genom olika typ av föreläsningar, med både större och mindre grupper samt work-shops. En positiv syn på sexualitet skall genomsyra föreläsningarna som ska betona att sex kan ske på många olika sätt och fortfarande vara säker sex. Avseende gymnasieungdomar finns få utarbetade fungerande metoder som påverkar de ungas attityd kring att mindre mängd eller avstå att dricka alkohol. Förvaltningen tror att projektet kan ta itu med problemet från en annan utgångspunkt genom diskussioner kring sexualiteten.

Projekt del 3

Under del 3 ska berörd personal på skolorna fortbildas i hur undervisningen kan utvecklas och bedrivs kring sex- och samlevnad och alkohol. Detta för att skapa varaktighet kring kunskaperna i ämnet och att också få trygghet i undervisningssituationen. Projektledaren kommer att ingå som föreläsare i fortbildningssatsningen. Även landstinget kommer att vara en mycket viktig samarbetspart avseende fortbildning av personal på skolorna. Landstinget förebyggande arbete mot Aids (Lafa) kommer att ingå.

Projektledaren ansvarar för genomförandet av föreläsningar och work-shops och för att nödvändiga externa kontakter tas. Kontakterna med skolan är redan etablerade. Den tilltänka projektledare Josef Elveskog, tillika kurator på ungdomsmottagning Norrtullsgatan10 arbetar redan nu med utåtriktad föreläsningsverksamhet gentemot stadsdelens skolor. Som nämnts tidigare, efterfrågar stadsdelens rektorer och elevvårdsteam ökade kunskaper och stöd i dessa frågor.

Projektledaren kommer att anställas av stadsdelsförvaltningen på halvtid under projekttiden- tre år. I uppdraget ingår att driva projektet, arrangera och genomföra föreläsningar samt work-shops för samtliga elever på högstadie- och gymnasieskolorna samt fortbilda samtliga berörda lärare i stadsdelens skolor. Tanken är att projektet ska komplettera den undervisning som sker idag i skolorna och vid studiebesök på stadsdelens ungdomsmottagning. Projektet ska inte ersätta eller ta över den befintliga

sexualundervisningen, men förhoppningsvis vidga kunskaperna hos både elever och lärare.

Målsättning

Målet med projektet är att hitta en pedagogisk undervisningsmetod som kan inverka positivt på de ungas beteende avseende riskerna med sex i samband med alkoholkonsumtion och samtidigt förmedla det lustfyllda och positiva med sexualitet. En undervisningsmetod som förankras hos berörda lärare så att de är trygga i sin uppgift att undervisa kring riskerna med alkohol och sex.

Projektledaren ska även bistå skolorna med att hålla i elevgrupper, och också utbilda lärare i metoden, som mer specifikt rör ungdomars självbild, såsom t ex DISA-grupper; en "tjejgruppsmetod" som är KBT baserad, med syfte att förebygga depression hos flickor i högstadiet. Målet är också att hitta liknade metoder för pojkarna i samma åldergrupp.

Föreläsningar och work-shops kommer att bygga på ett icke heteronormativt synsätt och givetvis inkludera alla ungdomar, oavsett sexuella preferenser och identitet. BRYT-materialet från Riksförbundet för sexuellt likaberättigande (RFSL-ungdom) kommer att användas.

Genom projektet hoppas förvaltningen vidga ungdomars kunskaper och attityder kring sex- och samlevnad och påvisa risken med oskyddad sex i samband med alkohol. Vidare vill förvaltningen tro att när de ungas självkänsla stärks bli genom ökade kunskaper kring ämnet kan ett resultat bli att spridningen av könssjukdomar, såsom Klamydia minskar.

Uppföljning

Antalet fall av Klamydia kommer att stämmas av vid projektstart genom att räkna antalet registrerade positiva klamydiafall på ungdomsmottagningen på Norrtullsgatan10. En första avstämning av antalet positiva klamydiafall kommer att göras ett år efter projektets start, en andra avstämning ett år senare, och en tredje ytterligare ett år senare i samband med projektets avslutning.

En enkät kommer att lämnas ut till ungdomar från stadsdelsområdet Östermalm, som besöker ungdomsmottagningen, med ett antal frågor kring projektet och om de anser att deras attityd till alkohol och sex har påverkats och hur av projektet Säkrare Sex. Vidare kommer en enkät med frågor ställda till berörd skolpersonal om de anser att projektet har lett till förbättrade arbetsmetoder/bra komplement i sex- och samlevnadsundervisningen. Undersökningarna kommer att genomföras under projektets sista del.

Utvärdering

Mätningen av antalet positiva klamydiafall, avseende ungdomar boende inom stadsdelsområdet Östermalm, kommer att analyseras. Kontrollgrupp skulle kunna t ex vara ungdomar från en annan av stadens ungdomsmottagningar.

Utvärdering av enkätsvar från ungdomar som har besökt ungdomsmottagningen och går i skola på Östermalm.

Utvärdering av enkätsvar från berörd skolpersonal på Östermalms skolor.

Samarbetspartners

Riksförbundet för sexuallupplysning, (RFSU) kommer att inkluderas som en naturlig samarbetspart i projektet. Förhoppningsvis både RFSU-centralt, genom deras pedagogiska arbetsmaterial, samt RFSU-Stockholm med deras omfattande informatörsutbildning. Dessa kontakter är redan etablerade av den tilltänka projektledaren.

Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter (RFSL) kommer också vara en samarbetspart. De har också bra och pedagogiska arbetsmaterial och även föreläsare. Både RFSL- Stockholm, RFSL- Ungdom och riksorganisationen kommer att bli viktiga samverkanspartner för projektet. Dessa kontakter är etablerade.

Stadens Preventionscentrum kommer också att vara en samarbetspart. Även där är kontakten väl utarbetad genom arbetet med ÖPP. Landstinget kommer att vara en mycket viktig samarbetspart avseende fortbildning av personal på skolorna genom Lafa.

Förslag på ytterligare samarbetspartners är Ungdomens nykterhetsförbund, (UNF) och andra föreningar, t ex idrottsföreningar.

Tidplan

2010-01-01 - 2012-12-31

Implementering

Under projektetiden förväntas att skolorna utvecklar en undervisningmetod kring sex- och samlevnad och alkohol som underlättar och stärker lärarna i undervisningssituationen och som upplevs av eleverna som både informativ och lustfylld och något som de vill ta till sig.

Huvudman för projektet

Östermalms stadsdelsförvaltning, socialtjänst- och barn ungdomsavdelning som delar på ansvaret.